

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR ARAZİ KULLANIMI VE HABİTATLARI KORUMA POLİTİKA BELGESİ

1. Amaç

Bu politika belgesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (NEVÜ) yerleşkelerinde sürdürülebilir arazi kullanımı, doğal ve doğal olmayan habitatların korunması için bütüncül bir çerçeve oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Politika belgesi; Üniversitenin akademik ve toplumsal katkı misyonunu destekleyecek şekilde:

- Doğal ve kültürel mirasın korunmasını,
- Biyoçeşitliliğin korunmasını,
- Yeşil alanların artırılmasını,
- Kaynak kullanımında verimliliği,
- Atıkların azaltılmasını,
- Yerleşkelerde yaşam kalitesinin yükseltilmesini hedeflemektedir.

2. Kapsam

Bu politika belgesi;

- Yerleşkeler içi yeşil alan yönetimini,
- Arazi planlamasını,
- Atık yönetimini,
- Enerji ve su verimliliğini,
- Sürdürülebilir ulaşım uygulamalarını,
- Araştırma ve eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır.

- Hedef Kitle:** Akademik ve idari personel, öğrenciler, ziyaretçiler ve yerleşkelerde faaliyet gösteren tüm işletmeler.
- Uygulama Alanı:** Üniversitenin tüm yerleşkeleri ile kullanımındaki açık alanlar, kiralanmış tesisler ve kamuya açık alanlar.

3. Dayanak

Bu politika belgesi;

- Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA),
- İklim değişikliği ile mücadele hedefleri,
- Uluslararası değerlendirme sistemleri (UI GreenMetric, THE Impact Rankings)

ile birlikte aşağıdaki ulusal mevzuat ve kurumsal düzenlemelere dayanmaktadır:

- 2872 sayılı Çevre Kanunu
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu
- Sıfır Atık Yönetmeliği

- Atık Yönetimi Yönetmeliği
- Biyolojik Çeşitlilik Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı
- NEVÜ Sıfır Atık Yönetimi Koordinatörlüğü Yönergesi
- NEVÜ Yeşil Yerleşke Koordinatörlüğü Yönergesi
- NEVÜ Trafik ve Otopark Düzeni Yönergesi

4. Tanımlar

- a) Biyoçeşitlilik: Ekosistemler, türler ve genetik düzeydeki canlı çeşitliliğinin tümünü,
- b) Ekolojik Koridor: Habitatlar arasında bağlantı sağlayarak türlerin hareketliliğini ve genetik çeşitliliğini destekleyen doğal veya yarı doğal alanları,
- c) Ekosistem: Canlı organizmalar ile bunların etkileşim içinde olduğu fiziksel çevrenin oluşturduğu bütüncül sistemi,
- ç) Habitat: Canlıların yaşamlarını sürdürdükleri, beslenme, barınma ve üreme ihtiyaçlarını karşıladıkları doğal ortamı,
- d) İstilacı Yabancı Tür: Bulunduğu ekosistemde doğal olmayan, hızla yayılıp yerel türleri ve ekosistem dengesini olumsuz etkileyen türleri,
- ifade eder.

5. Temel İlkeler

a) Ekolojik bütünlük ve biyoçeşitlilik:

NEVÜ, yerleşkelerindeki habitat tipleri ve orman alanları, su varlıkları, tarım arazileri ile doğal ve kültürel değerler gibi tüm ekosistemleri korumayı ve sürdürülebilir şekilde yönetmeyi taahhüt eder. Bu doğrultuda, NEVÜ yerleşkelerinde;

- Ormanlar, sulak alanlar ve diğer doğal ekosistemler korunur ve bunların sürdürülebilir yönetimi sağlanır.
- Ağaçlandırma çalışmaları artırılır; yerel ve iklime uyumlu türler tercih edilir.
- Mevcut ağaç ve bitki örtüsü korunur ve geliştirilir.
- Ekolojik açıdan öncelikli alanlar belirlenerek koruma altına alınır.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetleri sürdürülebilir yöntemlerle yürütülür.
- Organik tarım teşvik edilir, kimyasal kullanım azaltılır.
- Erozyon kontrolü sağlanır, toprak verimliliği artırılır.
- Su kaynakları korunur; tüketim verimli hâle getirilir ve kirlilik önlenir.
- Doğa temelli çözümler uygulanır (Yağmur bahçeleri, geçirgen yüzeyler, yeşil çatılar vb.).
- Habitat parçalanmasını azaltmak için ekolojik koridorlar oluşturulur.
- Peyzaj düzenlemelerinde yerel ve az su tüketen türler tercih edilir.
- İstilacı yabancı türlerin yayılımı önlenir.
- Sağlığı olumsuz etkileyen egzotik türlerin kullanımı sınırlandırılır.

NEVÜ Flora-Fauna Koruma ve Eğitim Alanı, özel koruma altında olup bu alandaki endemik türlerin (*Alkanna cappadocica* Boiss. et Bal. (Peri havacıvaotu), *Globularia orientalis* L. var. *nevshehirensis* (Nevşehir küreçiceği), *Phlomis armeniaca* Willd. (Bozşavlak), *Salvia hypargeia* Fisch et. Mey. (Siyahot) gibi) korunması için özel önlemler alınır.

b) Sürdürülebilir ulaşım ve alan kullanımı:

- Motorlu araç kullanımının azaltılması hedeflenir.
- Yaya, bisiklet ve mikro mobilite araçları önceliklendirilir.
- Yeşil alanlar artırılır.
- Bisiklet yolları, park alanları ve şarj istasyonları planlanır.
- Toplu taşıma ve paylaşım sistemleri teşvik edilir.
- Sıfır emisyonlu ulaşım altyapısı geliştirilir.
- Arazi kullanımı, yeşil alan sürekliliğini gözetten bütüncül yaklaşımla planlanır.

c) Toplumsal katılım ve eğitim:

- Sürdürülebilirlik konusunda eğitim, seminer ve farkındalık çalışmaları yürütülür.
- Gönüllülük programları desteklenir.
- Akademik faaliyetlerde ekosistem yönetimi ve iklim değişikliği konularına yer verilir.
- “Vatandaş bilimi” projeleri ile veri toplama süreçlerine katılım sağlanır.

ç) Çevresel İzleme ve Değerlendirme:

- Yerleşke arazisinin ekosistem hizmetleri (karbon tutma, hava kalitesi, toz absorpsiyonu, mikroklima vb.) düzenli olarak hesaplanır ve raporlanır.
- Yerleşke “yaşayan laboratuvar (Living Lab)” yaklaşımıyla yönetilir.
- Biyo-indikatör türler aracılığıyla ekolojik sağlık izlenir.
- İlgili birimler tarafından (Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, Sıfır Atık Yönetimi Koordinatörlüğü, Yeşil Yerleşke Koordinatörlüğü) düzenli izleme ve değerlendirme yapılır.
- Politika belgesi, periyodik olarak gözden geçirilir ve yasal düzenlemelere uygun olacak şekilde güncellenir.

Politikanın Kabul Edildiği Senato Kararının	
TARİHİ	SAYISI
21.05.2026	2026.14.55